

जगत

साप्ताहिक

वर्ष ४२

अंक ३६

२०२९ साल बैशाख ९ गते आइतवार (21 Apr. 2024 Sunday) मूल्य रु. ७/-

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : किन छुट्टै स्वास्थ्य सेवा ... पृष्ठ ३ मा : मर्यादा पुरुषोत्तम श्रीराम र वर्तमान ... पृष्ठ ४ मा : राससले पायो ... पृष्ठ ५ मा : बाल विवाहलाई न्युनीकरण गर्नसके ...

सार्वजनिक विदाका दिनहरूमा पनि सेवा प्रवाह हुने

राजविराज / जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरीले जनतालाई प्रदान गरिने सेवा सहज गर्ने उद्देश्यले सार्वजनिक विदाका दिनहरूमा पनि सेवा प्रवाह गर्ने जनाएको छ।

बि.स. २०२९ साल भरी पर्ने सार्वजनिक विदाको दिनहरूमा पनि आफ्नो अतिआवश्यक सेवा प्रवाह गर्ने भएको हो। यसअघि

पेट्रोल, डिजेल र मट्टितेलको मूल्य बढ्दि

राजविराज / नेपाल आयल निगमले पुनः पेट्रोल, डिजेल र मट्टितेलमा मूल्य बढ्दि गरेको छ।

मंगलबार विहानदेखि कायम हुने गरी पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा वृद्धि भएको निगमले जनाएको छ।

नयाँ मूल्य अनुसार पेट्रोलमा प्रति लिटर दुई रुपैया ९६ पैसा र डिजेलको प्रतिलिटर तीन रुपैया ४६ पैसा मूल्य बढेको हो। नयाँ खुदा मूल्य अनुसार पेट्रोलप्रति लिटर रुपैयाँ एक सय ७८, डिजेल र मट्टितेल प्रतिलिटर रुपैयाँ एक

सय ६१ पुगेको छ। पहिलो वर्गअन्तर्गतको चारआली, विराटनगर, जनकपुर, अमलेखगञ्ज, भलबारी, नेपालगञ्ज, धनगढी र वीरगञ्जका लागि पेट्रोलको मूल्य एक सय ७५ रुपैयाँ ५० पैसा तोकिएको छ।

यस्तै दोस्रो वर्ग अन्तर्गतको सुखेत र दाइका लागि एक सय ७७ रुपैयाँ मूल्य रहेको छ भने तेस्रो वर्गअन्तर्गतको काठमाडौं, पोखरा र दिपायलका लागि पेट्रोलको मूल्य एक सय ६१ रुपैयाँ कायम गरिएको छ।

“गजेन्द्र स्मृती भवन तथा संग्रहालय” स्थापना हुने

राजविराज / गजेन्द्र नारायण सिंहको जन्मजयन्तीको अवसरमा राजविराजमा “गजेन्द्र स्मृती भवन तथा संग्रहालय” स्थापना हुने भएको छ।

सप्तरी क्षेत्र नं. २ बाट प्रतिनिधिसभा सदस्य समेत रहेका जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा. सीके राउतले बुधवार सामाजिक संजालमा एक स्टाटस सार्वजनिक गर्दै सो जानकारी दिएका हन्।

शहरी विकास मन्त्रालयबाट “गजेन्द्र स्मृती भवन तथा संग्रहालय” स्थापनाको लागि परियोजना ल्याइएको र टेन्डर निकालेर सो निर्माण शुरू हुने क्रममा रहेको उनले स्टाटसमा उल्लेख गरेका छन्।

पोखरीमा डुबेर

राजविराज / पोखरीमा डुबेर एक बालिकाको मृत्यु भएको छ। सप्तरीको महादेवा गाउँपालिका ५ भगवतपुरस्थित सार्वजनिक पोखरीमा डुबेर बालिकाको मृत्यु भएको हो।

स्थानिय दिपु मण्डलकी १२ वर्षिया छोरी भुमिका कुमारी मण्डलको स्थानिय सार्वजनिक पोखरीमा डुबेर शुक्रवार मृत्यु

भएको प्रहरीले जनाएको छ।

डुबेर अशक्त भएकी उनको गजेन्द्रनारायण सिंह अस्पताल राजविराजमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ। घटना सम्बन्धमा थप अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

सामाजिक संजालको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाओ, सामाजिक मर्यादाको ख्याल गरौं।

छिन्नमस्ताले डिजिटल एग्रीकल्चर रूम स्थापना गर्ने

राजविराज / कृष्णलाई आधुनिकीकरण गरि उत्पादन बढाउने उद्देश्यले छिन्नमस्ता गाउँपालिकाले कृषि सुचना तथा प्रशिक्षण केन्द्रको सहकार्यमा पालिकामा डिजिटल एग्रीकल्चर रूम स्थापना गर्न लागेको छ।

कृषकहरूको समस्या समाधानको लागि डिजिटल भिलेज इन्टरेटिभ कार्यक्रम अन्तर्गत पालिकामा डिजिटल एग्रीकल्चर रूमको स्थापना गर्न लागेको पालिका अध्यक्ष विद्यानन्द चौधरीले जानकारी दिएका छन्।

यस रूममा पालिकाको कृषि विज्ञ, पशु विज्ञ तथा कार्यक्रम विज्ञ रहने र उनीहरूले कृषकको बालीमा आइपरेको रोगको समाधान गर्न अध्यक्ष चौधरीले बताएका छन्।

उनले यस कार्यक्रम

अन्तर्गत किसानहरूको मोबाइल फोनमा टेली प्लाइन्ट डाक्टर नामको एप राख्ने बताए। 'कृषकहरूको मोबाइलमा यो एप राखिनेछ, जसबाट उनीहरूले आफ्नो बालीको फोटो खिचेर त्यसमा कुन किरा लागेको, के रोग हो थाहा पाउँछन् र त्यसको समाधान

बाँकी पाँच पृष्ठमा

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

भव्यताका साथ सफल पारौं!

“सबै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता: गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तिको सुनिश्चितता”

जनहितका लागि जारि सन्देश छिन्नमस्ता गाउँपालिकाको कार्यालय, सखडा, सप्तरी

गर्मी मौसममा संक्रामक रोगबाट बचौं र बचाऊं।

► गर्मी मौसममा मलेरिया, कालाजार, डेंगु, हैजालगायतका विभिन्न संक्रामक रोगहरू फैलिन सक्दछन्।

► संक्रामक रोग फैलाउने झाँगा, लामखुटे, भुसुना आदिको नियन्त्रण गरौं,

► संक्रामक रोगबाट बच्न शुद्ध र उमालेको पानी पिअौं,

► बासी तथा सडेगलेका खाना नखाऊं,

► घरभित्र र वरपरको सरसफाईमा ध्यान दिअौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय ....

अब खबरदारी गर्ने बेला हो

हरके वर्ष आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर विकासीय कार्यहरु गर्ने होडबाजी नै चल्ने गरेको छ। सो अनुसार अहिलेदेखी नै ती कार्यहरु सम्पन्न गर्न सबै विकासीय कार्यहरुले तिब्रता पाएको छ। प्राय प्रदेश र स्थानिय तहका ती कार्यहरु आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर नै गर्ने गरिन्छ। आर्थिक वर्षको सुरुमा विभिन्न ती कार्यहरुको स्थलग, कागजी प्रक्रिया तथा कार्यालय तालमेल मिलाउने गरिन्छ। र अन्त्य तिर यसलाई कार्यान्वयनका लागि बजेट निकासा गरिन्छ।

सालतमामी भन्ने वित्तिकै असार कामहरु सम्भन्नु पर्दछ। वर्षभरिका लागि विनियोति गरिएको बजेटलाई असार मसान्तभित्रै सम्पन्न गर्नुपर्ने बाध्यता रहेकोले अहिले विभिन्न विकासीय कार्यहरुले तिब्रता लिएको हो। अर्को शब्दमा यसलाई बजेट सकाउनेका लागि असारे कामहरु गर्ने बुझिन्छ। जसरी तसरी सम्पन्न गर्न गराउन अहिले पालिकाहरु लागिपरेका छन्। यसरी वर्षभरी काम नगर्ने असारमै काम गरेर बजेट सकाउने उद्देश्यले गरिने कामहरु निगरानी आवश्यक छ।

तसर्थ यस्ता असारे कामहरुप्रति अब जनता सजग हुने बेला आएको छ। सुरुदेखी लागेको बानी एकैपटक नसुधिने कारणले अब जनता यसप्रति खबरदारी गर्ने बेला आएको छ। होइन् भने जनतासँग सरोकार राख्ने जुनसुकै पनि विकासी कार्यहरु नामका लागि मात्र गरेमा यसले दिर्घकालिन असर पुऱ्याउनुक साथै हामी जनतालाई नै यसबाट क्षति पुग्ने निश्चित छ।

डा. ललन प्रसाद रौनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics
(BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सन्तोष प्रसाद शाह

Dr. Santosh Prasad Sah

MBBS (T.U.), MD Internal Medicine
(NAMS, Bir Hospital Kathmandu)
NMC Reg. No. : 15019

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288

हाइ जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)
हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज
NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताज्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

किन छुटै स्वास्थ्य सेवा ऐन ?

डा. सुशीलनाथ प्याकुरेल

मुलुक संघीयतामा गएसँगै केन्द्रीकृत रहेको शासन प्रणाली विकेन्द्रीकरणको अवधारणाअनुसार सञ्चालित हुन थाल्यो। योसँगै स्वास्थ्यका संघ संस्थाहरु पनि विभिन्न तहमा विभाजित हुन पुगे, जसकारण विभिन्न तहमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरु दुर्गम गाउँ गाउँसम्म समेत नपुग्ने अवस्था आएपछि भानव संसाधनको सहीरूपमा व्यवस्थापनका त्रुटिको अवस्था आएको छ। भौतिक संरचना तथा स्वास्थ्य सामग्री व्यवस्थापन सरकार अनुसारका नियम भएको अवस्थामा सबै क्षेत्रमा औषधि तथा भौतिक संरचना विकास हुन नसकेको छैन।

मानव संसाधन

स्वास्थ्य सेवामा मानव संसाधन भन्नाले तल्लो तहका स्वास्थ्यकर्मी अनमीदेखि उच्च तहका कर्मचारी स्वास्थ्य सचिवसम्म पर्दैन्। तीन तहको सरकारमा स्वास्थ्यकर्मीहरुको सही स्थान, सही व्यक्तिको छनौट हुन सकेको छैन। स्वास्थ्यकर्मीको पेशागत विकासका लागि समेत सरकार अनुसारका नियमहरु बन्न थाले।

जसकारण कसैलाई कामको बढी बोझ परेको तथा कतिपयलाई काम नै नभएको अवस्था समेत सृजना भएको छ। दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरु दुर्गम गाउँ गाउँसम्म समेत नपुग्ने अवस्था आएपछि भानव

सेवा पनि महँगो पर्न स्थिती हुने भएकोले एकीकृत स्वास्थ्य सेवा ऐन मार्फत स्वास्थ्य प्रणाली लागू हुनु आवश्यक छ।

सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन

स्वास्थ्यकर्मीहरु तथा भौतिक संरचनाको व्यवस्थापन सही रूपमा नहुँदा स्वास्थ्य सेवाको गुणात्मक कमजोर हुने अवस्था पुगेको छ। संघीयता अगाडि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट सहज रूपमा नै प्रदान हुदै आएको सामान्य प्रकारका सेवा पाउनका लागि समेत भन्फटिलो तथा असहज स्थितीको सामना गर्नुपरेको अवस्था छ।

कुन तहका सरकारले कस्तो प्रकृतिको स्वास्थ्य सामग्री खरिद गर्ने भन्ने यकिन अहिलेसम्म नहुँदा स्वास्थ्य सेवामा भद्रोलेको अवस्था सृजना भएको छ। कतिपय अवस्थामा रहे। जस्तै कोरोना कालमा बनाइएका कतिपय होलिडे सेन्टरहरु हालसम्म प्रयोगविहीन अवस्थामा रहेका छन्। संघीयता अगाडि जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले खरिद गरेको औषधि विभिन्न ठाउँमा ढुवानी गरिन्थ्यो, जसकारण ढुवानी लागत कम पर्न जाय्यो।

प्रत्येक स्थानीय तहले औषधि खरिदको अनुमती पाएसँगै औषधि भन्दा पनि ढुवानी खर्च बढी पर्न जाने भएकोले सस्तोमा पाइने स्वास्थ्य

सेवा दिनेभन्दा पनि कमिसनको चक्करमा स्वास्थ्य सामग्री खरिद गर्नका विभिन्न तहका सरकार लागेको स्थिती छ।

स्वास्थ्य सेवालाई निजामती ऐनमा समावेश नगर्ने ?

स्वास्थ्यकर्मीलाई पुरस्कार तथा दण्डित गर्ने परम्परा बस्न गएको छ। जसले गर्दै कतिपय स्थानमा स्वास्थ्यमा अराजकताको स्थिती सृजना भएको अवस्था छ। हाल संघ सरकार अन्तर्गत स्वास्थ्य

सेवाका २८ सय स्वास्थ्यकर्मी रहेको अवस्था छ। प्रदेश तथा स्थानीय तहका समेत हिसाब गर्दै ३६ हजार भन्दा बढी स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई भएको सरकारी क्षेत्रमा कार्यरत रहेका छन्।

सरकारी, निजी तथा विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई एउटै ऐन अन्तर्गत समेटनका लागि समेत एकीकृत स्वास्थ्य सेवा ऐन अपरिहार्य छ। यसरी एउटै ऐन अन्तर्गत सबै स्वास्थ्यकर्मीलाई समेटन सबदा समग्र स्वास्थ्य प्रणाली सुधारका लागि सरकारलाई समेत सहयोग पुग्छ।

किन स्वास्थ्य सेवालाई निजामती ऐनमा समावेश नगर्ने ?

स्वास्थ्य सेवा विशिष्टीकृत सेवा हो। त्यसैले यसलाई

निजामती सेवामा समावेश गर्नु उचित हुैन। स्वास्थ्यकर्मीहरुको पेशागत विकासका लागि भिन्नै प्रकारको तालिमको आवश्यकता

आप्की पाँच पृष्ठमा

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

भव्यताका साथ सफल पारौं!

“सबै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता: गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तिको सुनिश्चितता”

जनहितका लागि जारि सन्देश

कंचनरूप नगरपालिकाको कार्यालय, सप्तरी

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

भव्यताका साथ सफल पारौं!

“सबै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता: गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तिको सुनिश्चितता”

जनहितका लागि जारि सन्देश

सुरुज्ञा नगरपालिकाको कार्यालय, सप्तरी

जसपाको राष्ट्रिय महाधिवेशनका लागि कार्यतालिका सार्वजनिक

राजविराज / जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालले पार्टीको राष्ट्रिय महाधिवेशन तोकिएकै मितिमा सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक कार्यतालिका सार्वजनिक गरेको छ।

जसपाका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवको अध्यक्षतामा सम्पन्न केन्द्रीय कार्यकारिणी समितिको बैठकले महाधिवेशनका लागि पार्टीको सङ्गठित सदस्यतालगायत वैशाख ३ गतेभित्र सङ्कलन गरिएका अभिलेख मात्रै मान्य हुनेसमेत निर्णय गरेको छ।

कार्यतालिका अनुसार वैशाख १० गतेभित्र सङ्गठन विभागले आवश्यकताअनुसार सङ्गठित पार्टी सदस्यतामाथि छानबिन गरी अभिलेख तयार गर्ने, सङ्गठित सदस्यतामा त्रुटि देखिएमा वैशाख १५ भित्र सच्याउनुपर्ने, १६ गते सङ्गठित सदस्यताको अभिलेख सार्वजनिक गरिनेछ।

त्यसैगरी वैशाख १७ देखि २० सम्म सङ्गठित सदस्यतामाथि

जग्गा कित्ताकाट प्रकृया सुरु गर्न ढिलाई भएको भन्दै ध्यानाकर्षणपत्र

राजविराज / जग्गा कित्ताकाट प्रकृया सुरु गर्न ढिलाई भएको भन्दै विहीवार भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय र नापी कार्यालयलाई ध्यानाकर्षण पत्र बुझाइएको छ।

नक्सा सहित भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धि प्रतिवेदन बुझाइ सक्दा पनि जग्गा कित्ताकाट प्रकृयामा ढिलाई भएको भन्दै रुपनी गाउँपालिकाका अध्यक्ष दिनेश कुमार यादवको नेतृत्वमा दुवै कार्यालयका प्रमुखलाई ध्यानाकर्षण पत्र बुझाइएका हुन्।

भू-उपयोग (पहिलो संसाधन) नियमावली २०८० मा भू-उपयोग क्षेत्र तथा विवरण अधावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। यस्तै सोही ऐनमा सो मध्ये कुनै एक भू-उपयोग क्षेत्रको नक्शा वा विवरण अधावधिक गर्न बाँकी रहेता पनि वर्गीकरण भएको क्षेत्रमा यस नियमावलीको अधिनमा रही कित्ताकाट गर्न सकिने उल्लेख छ। तर, सो अनुसारको प्रकृया अधिब्राउन नापी र भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयले ढिलाई गरे पछि ध्यानाकर्षण पत्र बुझाइएको रुपनी गाउँपालिकाका अध्यक्ष

छिन्नमस्ताले डिजिटल माटो परीक्षण प्रयोगशाला संचालन गर्दै

राजविराज / कृष्णलाई आधुनिकीकरण गरि उत्पादन बढाउने उद्देश्यले सप्तरीको छिन्नमस्ता गाउँपालिकाले डिजिटल माटो परीक्षण प्रयोगशाला संचालन गर्ने भएको छ।

गाउँपालिकाले पालिका भित्र सो डिजिटल सोइल म्यापिङ (कम्प्युटरमा आधारित माटो नक्साकन) कार्यक्रम गर्न लागेको गाउँपालिकाले जनाएको छ।

माटो प्रयोगशाला राजविराजको सहकार्यमा उत्त

उजुरी गर्ने र २१ गतेदेखि २५ भित्र ती उजुरीमाथि छानबिन गरिसक्ने समय तोकिएको छ।

सङ्गठित पार्टी सदस्यको अन्तिम नामावलीसहितको विवरण वैशाख २६ गते प्रकाशन गर्ने निर्णय भएको छ। वैशाख ३० गतेदेखि जेठ १० गतेभित्र राष्ट्रिय महाधिवेशन प्रतिनिधि निर्वाचन गरिसक्नुपर्ने तालिका सार्वजनिक गरिएको छ।

यसै गरी, मध्ये स पदेश सरकारका पूर्वमुख्यमन्त्री लालबाबु राउतको संयोजकत्वमा राष्ट्रिय महाधिवेशन प्रतिनिधि चयन गर्नका लागि प्रतिनिधि निर्वाचनसम्बन्धी निर्देशिका तयार गर्न तीन सदस्यीय समिति गठन भएको छ। समितिको सदस्यमा शिवलाल थापा र मनिषकमार सुमन रहेका छन्।

गत पुसमा जसपाको सम्पन्न केन्द्रीय समितिको बैठकले आगामी जेठ २७, २८ र २९ गते जनकपुरमा राष्ट्रिय महाधिवेशन गर्ने निर्णय गरेको थियो।

राजविराज / भगवान रामको जन्मदिनको अवसरमा वृद्धवार रामनवमीका दिन राजविराजमा शोभायात्रा निकालिएको छ।

राजविराज ६ स्थित राम

मन्दिरमा विषेश पूजा गरि बाजा गाजासहित शोभायात्रा निकालिएको हो।

रामसीताको दर्शन गर्न हजारौ श्रद्धालु मन्दिर परिसरमा भेला दर्शनार्थी भक्तजनको घुईचो देखिन्थ्यो।

शोभायात्रा निकालिएको थियो। रामनवमीका अवसरमा जिल्लाका अन्य पालिका स्थित राम मन्दिरहरूमा समेत विहाने देखी दर्शनार्थी भक्तजनको घुईचो देखिन्थ्यो।

भगवान रामले मानव जीवनलाई सत्यको मार्गमा लाग्ने प्रेरणा दिएको भन्दै उनको श्रद्धा र सम्मानमा जन्मदिनलाई रामनवमी पर्वको रूपमा मनाउन थालिएको धार्मिकग्रन्थमा उल्लेख छ।

रामनवमीको अवसरमा शोभायात्रा

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

भव्यताका साथ सफल पारौ!

“भै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता: गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तिको सुनिश्चितता”

जनहितका लागि जारि सन्देश सप्तकोशी नगरपालिकाको कार्यालय, सप्तरी

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

भव्यताका साथ सफल पारौ!

“भै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता: गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तिको सुनिश्चितता”

जनहितका लागि जारि सन्देश राजगढ गाउँपालिकाको कार्यालय, नर्धो, सप्तरी

विद्यार्थी भर्ना अभियान-२०८१

भव्यताका साथ सफल पारौ!

“भै बालबालिकाको विद्यालयमा सहभागिता: गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्तिको सुनिश्चितता”

जनहितका लागि जारि सन्देश तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिकाको कार्यालय, सप्तरी